

SV

ROYAUME DE BELGIQUE

Avis 39.481/2

DE LA SECTION DE LÉGISLATION DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Vice-Premier Ministre et Ministre des Finances, le 28 novembre 2005, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur des amendements du Gouvernement au Titre 8 (Finances) du projet de "loi-programme", a donné le 30 novembre 2005 l'avis suivant :

Suivant l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, inséré par la loi du 4 août 1996, et remplacé par la loi du 2 avril 2003, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

"De dringende noodzadelijkheid wordt gemotiveerd door het feit dat de maatregel vanaf 1 januari 2006 in werking moet treden".

*
* * *

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique du projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, le projet appelle les observations ci-après.

Formalités préalables

Aucune des pièces jointes au dossier n'atteste de ce que l'avis de l'inspecteur des finances aurait été donné sur le projet d'amendement, ni que celui-ci aurait reçu l'accord préalable du Ministre du Budget, lequel est requis en application de l'article 5, 2°, de l'arrêté royal du 16 novembre 1994 relatif au contrôle administratif et budgétaire.

Le présent avis est donné sous la réserve de l'accomplissement régulier de ces deux formalités.

.../...

Observation générale

Les modifications visées par les amendements tendent à remplacer le chapitre VI de l'avant-projet de loi-programme au sujet duquel le Conseil d'État a donné le 8 novembre 2005, l'avis 39.310/1/2/3/4 ¹.

Les amendements à l'examen tiennent en partie compte de cet avis; c'est donc sous la réserve de celui-ci que sont formulées les observations complémentaires qui suivent.

Dispositif

Article 117ter

L'article 117ter du projet prévoit, à partir d'une date à fixer par arrêté royal délibéré en conseil des ministres, une extension du champ d'application de l'article 19bis en projet du CIR 92 aux organismes de placement collectif en valeurs mobilières (ci-après : OPCVM) établis dans un État membre de l'Union européenne mais n'ayant pas le "passeport européen".

Cette disposition appelle deux observations.

Comme le Conseil d'État l'a fait observer dans son avis 39.310/1/2/3/4, précité, sur l'avant-projet de loi-programme, précité, c'est au législateur et non au Roi qu'il appartient de décider l'extension du champ d'application de la loi.

Par ailleurs, le second alinéa du texte en projet dispose qu'il s'applique aux OPCVM "d'origine intérieure ou étrangère" (il convient d'écrire : "d'origine belge ou étrangère") mais ne contient plus aucune définition de l'OPCVM, à défaut de pouvoir se référer à la définition de l'article 3, § 1er, 4°, de la loi du 17 mai 2004 transposant en droit belge la directive 2003/48/CE du 3 juin 2003 du Conseil de l'Union européenne en matière de fiscalité des revenus de l'épargne sous forme de paiements d'intérêts et modifiant le Code des impôts sur les revenus 1992 en matière de précompte mobilier. Cette définition doit être complétée.

⁽¹⁾ Doc. parl. Chambre, DOC-51 2097/001.

Article 117^{quater}

Cet article prévoit que "dès le 1er janvier 2008" (il faut écrire : "à partir du 1er janvier 2008"), la base imposable prévue par l'article 19bis, en projet, est modifiée sur deux points :

- 1° d'une part, elle est limitée à la différence entre le montant reçu par le membre de l'OPCVM lors de l'opération (prix de rachat en cas de rachat de parts) et la valeur d'acquisition des parts;
- 2° d'autre part, la base imposable n'est plus limitée à la composante intérêts comprise dans le prix de rachat mais s'étend "à l'ensemble des revenus (...) sous forme d'intérêts, plus-values ou moins-values" des créances (voir l'exposé des motifs sous l'article 117^{quater}).

Ce but est exprimé de manière obscure dans l'article 19bis, § 1er, alinéa 4, en projet, du CIR 92, tel qu'il est modifié par l'article 117^{quater} du projet : les termes "rendement des actifs investis dans les créances" n'impliquent pas que l'on prend en considération les plus-values et moins-values éventuelles des titres.

La limitation du revenu imposable à la différence entre le prix de rachat et la valeur d'acquisition des parts n'apparaît pas dans l'alinéa 1er de l'article 19bis, § 1er, en projet, du CIR 92, mais seulement en finale de l'alinéa 4.

L'exposé des motifs n'explique pas la raison pour laquelle la base imposable prévue de manière très claire par l'article 113 du projet devrait être fondamentalement modifiée à partir du 1er janvier 2008.

L'article 117^{quinquies} du projet prévoit que le Roi peut abroger l'article 117^{quater} par arrêté délibéré en conseil des ministres. S'agissant de déterminer le champ d'application de la loi et de modifier un élément essentiel de l'impôt, cette délégation de pouvoir se heurte aux articles 170 et 172 de la Constitution.

C'est dans l'exposé des motifs que le Gouvernement peut annoncer ses intentions pour le futur; il appartient au Parlement d'en apprécier l'opportunité en temps voulu.

La même observation vaut pour l'article 140, en projet, du Code des taxes assimilées aux timbres.

La chambre était composée de

Messieurs	Y. KREINS,	président de chambre,
	P. QUERTAINMONT,	conseillers d'État,
	J. JAUMOTTE,	
	J. KIRKPATRICK,	assesseurs de la section de législation,
	G. KEUTGEN,	
Madame	A.-C. VAN GEERSDAELE,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur chef de section.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS

SV

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 39.481/2

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 28 november 2005 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Financiën verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over amendementen van de Regering op titel 8 (Financiën) bij het ontwerp van "programmawet", heeft op 30 november 2005 het volgende advies gegeven :

Overeenkomstig artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996 en gewijzigd bij de wet van 2 april 2003, dienen in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen te worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt de motivering in de brief aldus :

"De dringende noodzakelijkheid wordt gemotiveerd door het feit dat de maatregel vanaf 1 januari 2006 in werking moet treden".

*
* *

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het vervangen is bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voormelde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het ontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Voorafgaande vormvereisten

Uit geen van de bescheiden uit het dossier blijkt dat het advies van de inspecteur van financiën gegeven zou zijn over het ontwerp van amendement, noch dat in verband hiermee tijdens de Minister van Begroting de voorafgaande akkoordbevinding voorhanden zou zijn, die vereist is krachtens artikel 5, 2°, van het koninklijk besluit van 16 november 1994 betreffende de administratieve en begrotingscontrole.

Dit advies wordt gegeven onder voorbehoud dat met inachtneming van de voorschriften aan die beide vormvereisten wordt voldaan.

.../...

Algemene opmerking

De wijzigingen die beoogd worden met de amendementen zijn bedoeld om hoofdstuk VI van het voorontwerp van programmawet te vervangen, in verband waarmee de Raad van State op 8 november 2005 advies 39.310/1/2/3/4 gegeven heeft ¹.

De thans voorliggende amendementen houden deels rekening met dat advies; de hiernavolgende aanvullende opmerkingen worden dan ook geformuleerd onder voorbehoud van dat advies.

Dispositief

Artikel 117ter

Artikel 117ter van het ontwerp voorziet vanaf een datum bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, in een verruiming van het toepassingsgebied van het ontworpen artikel 19bis van het WIB 92 tot de "instellingen voor collectieve belegging in effecten" (hierna : ICBE) die gevestigd zijn in een lidstaat van de Europese Unie, maar die niet over een "Europees paspoort" beschikken.

Met betrekking tot die bepaling dienen twee opmerkingen te worden geformuleerd.

De Raad van State heeft reeds in zijn voornoemd advies 39.310/1/2/3/4 over het voornoemde voorontwerp van programmawet opgemerkt dat het aan de wetgever en niet aan de Koning toekomt om te beslissen over een verruiming van het toepassingsgebied van de wet.

Het tweede lid van de ontworpen tekst bepaalt bovendien dat het van toepassing is op "elke binnenlandse of buitenlandse" ICBE (er behoort geschreven te worden : "elke Belgische of buitenlandse"), maar geeft geen enkele definitie meer van het begrip ICBE, aangezien niet kan worden teruggegrepen naar de definitie van

⁽¹⁾ Gedr. St., Kamer, DOC-51 2097/001.

artikel 3, § 1, 4°, van de wet van 17 mei 2004 tot omzetting in het Belgisch recht van de richtlijn 2003/48/EG van 3 juni 2003 van de Raad van de Europese Unie betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling en tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 inzake de roerende voorheffing. Die definitie moet worden vervolledigd.

Artikel 117^{quater}

In dat artikel wordt bepaald dat "vanaf 1 januari 2008" (men schrijve in de Franse versie : "à partir du 1er janvier 2008), de belastinggrondslag waarin voorzien wordt in het ontworpen artikel 19bis, in twee opzichten gewijzigd wordt :

- 1° enerzijds wordt deze beperkt tot het verschil tussen het bedrag dat door het lid van de ICBE ontvangen is bij de verrichting (terugkoopprijs in geval van terugkoop van deelbewijzen) en de aanschaffingswaarde van de deelbewijzen;
- 2° anderzijds wordt deze niet meer beperkt tot het onderdeel "interesten" vervat in de terugkoopprijs, maar verruimd tot "het geheel van de inkomsten (...) onder de vorm van interesten, meerwaarden of minderwaarden (...) uit schuldvorderingen" (zie de memorie van toelichting onder artikel 117^{quater}).

Die doelstelling wordt op onduidelijke wijze tot uitdrukking gebracht in het ontworpen artikel 19bis, § 1, vierde lid, van het WIB 92, zoals dat gewijzigd wordt bij artikel 117^{quater} van het ontwerp: de bewoordingen "rendement van de activa die werden belegd in schuldvorderingen" houden niet in dat de mogelijke meerwaarden en minderwaarden van de effecten in aanmerking genomen worden.

De beperking van het belastbaar inkomen tot het verschil tussen de terugkoopprijs en de aanschaffingswaarde van de deelbewijzen komt niet tot uiting in het eerste lid van het ontworpen artikel 19bis, § 1, van het WIB 92, maar enkel in het vierde lid in fine.

Uit de memorie van toelichting blijkt niet waarom de belastinggrondslag waarin op zeer duidelijke manier voorzien wordt door artikel 113 van het ontwerp, grondig gewijzigd zou moeten worden met ingang van 1 januari 2008.

Artikel 117*quinqüies* van het ontwerp bepaalt dat de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit artikel 117*quater* kan opheffen. Daar het er in casu om gaat het toepassingsgebied van de wet te bepalen en een wezenlijk bestanddeel van de belasting te wijzigen, druist deze delegatie van bevoegdheid in tegen de artikelen 170 en 172 van de Grondwet.

De Regering kan in de memorie van toelichting haar bedoelingen voor de toekomst kenbaar maken; het komt het Parlement toe om te gelegener tijd de opportuniteit ervan te beoordelen.

Dezelfde opmerking geldt voor het ontworpen artikel 140 van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	Y. KREINS,	kamervoorzitter,
	P. QUERTAINMONT,	staatsraden,
	J. JAUMOTTE,	
	J. KIRKPATRICK,	assessoren van de afdeling wetgeving,
	G. KEUTGEN,	
Mevrouw	A.-C. VAN GEERSDAELE,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. REGNIER, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Franse en Nederlandse de tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS